

DANS BRABANT

DEEL 1 . BESTUURSVERSLAG 2014

1. DANSBRABANT

missie

DansBrabant stimuleert en versterkt ontwikkelingen in dans en choreografie vanuit een (inter)nationale oriëntatie. DansBrabant werkt vanuit Tilburg voor en met choreografen en dansers; (h)erkent talent, stelt ontwikkeling centraal, stimuleert uitwisseling, biedt coaching en begeleiding op artistiek en zakelijk gebied, begeeft zich actief en verbindend in de driehoek productie, presentatie, publiek en werkt nadrukkelijk aan zichtbaarheid en brede, maatschappelijke waardering voor de zeggingskracht van en het avontuurlijke in de dans. Bij het scheppen van voorwaarden voor de ontwikkeling van talentvolle makers richt DansBrabant zich op:

- artistiek inhoudelijke verdieping;
- scheppen van continuïteit in een duurzaam dansklimaat;
- (co)producentschap, residenties, programma's, proeftuinen;
- samenwerken in allianties en netwerken: (inter)nationalisering;
- vergroten van draagvlak: marketing en promotie.

positie

In 2014 komt DansBrabant definitief los van de startblokken. Met overtuiging, toewijding en open blik gaat de nog jonge organisatie verder op de ingeslagen weg. Er wordt samengewerkt met talentvolle makers in op maat gesneden trajecten, met aandacht voor artistieke en zakelijke ontplooiing, strategische aspecten en publieksontwikkeling. Er wordt ruimte gecreëerd voor onderzoek en verdieping, er wordt geïnvesteerd in het aanleggen van een nieuwe infrastructuur, samenwerkingsverbanden en netwerken worden versterkt en uitgebreid.

Arno Schuitemaker, Jelena Kostic, Pia Meuthen en Jan Martens, makers van het eerste uur, bekrachtigen hun positie. Katja Heitmann en Hilde Elbers zetten opmerkelijke stappen en met Guilherme Miotto en Sabine Molenaar wordt een nieuwe samenwerking gestart. De samenwerking binnen PLAN Talentontwikkeling Brabant krijgt vorm en schept nieuwe mogelijkheden. Theaterfestival Boulevard wordt verrast met The Body Building - een speciaal locatieprogramma van het Brabantse dansveld en ook de Internationale Tanzmesse in Düsseldorf wordt met een Brabantbrede delegatie bezocht. Onder de vlag van Tilburg Dansstad wordt onder andere een klinkende editie van de International Choreographers Week neergezet en een DansDropping tussen winkelend publiek. Het Moving Futures Festival kent een eerste, succesvolle editie waarbij de samenwerking met de Fontys Dans Academie wordt geïntensiveerd in de DansGuerilla. De eerste internationale residenties krijgen vorm en het jaar wordt afgesloten met een intensieve, driedaagse dramaturgieworkshop. Waar mogelijk worden andere makers in het veld betrokken en meegenomen in de werking van DansBrabant. Dit is slechts een greep uit de activiteiten waarmee de doelstellingen en ambities voor 2014 ruimschoots worden waargemaakt.

talentontwikkeling

In het jaar 2014 heeft talentontwikkeling in de kunsten ruimschoots aandacht gekregen. Nadat het stof van nieuw cultuurbeleid was neergedaald, wordt door diverse partijen naarstig gezocht naar alternatieve wegen en andere manieren om ruimte en mogelijkheden te bieden aan minder ervaren makers en eigenzinnig talent. Vaak met beperkte middelen, toenemende druk op externe financiering en afnemende mogelijkheden bij particuliere fondsen en sponsors. Met de Nieuwe Makersregeling van FPK wordt voor een deel tegemoetgekomen aan de ontstane leemte. In het najaar van 2014 kwam minister Bussemaker van OCenW met een nieuw plan voor talentontwikkeling waarin was voorzien in vijf landelijke coaches. Het landelijke kunstenveld reageerde uiterst kritisch en wist door gezamenlijk een dialoog met het ministerie aan te gaan de plannen om te vormen en te wijzigen. Aan deze discussie heeft DansBrabant vanuit diverse netwerken en samenwerkingsverbanden actief deelgenomen. Vanuit het Moving Futures netwerk is een brief geschreven waarin een wenkend alternatief voor de plannen van de minister werd geschetst, ook de samenwerking binnen PLAN is als

voorbeeld naar voren gebracht. Binnen deze landelijke ontwikkelingen die regionaal en lokaal doorwerken bepaalt DansBrabant als kleine en flexibele netwerkorganisatie haar positie. Intensieve samenwerking op stedelijk, provinciaal, landelijk en internationaal niveau biedt vooralsnog de meeste perspectieven. Dat vraagt niet zozeer om strategische keuzes, maar uiteindelijk om oprechte verdieping in elkaars artistieke motieven, gezamenlijke verantwoordelijkheid, onderling vertrouwen en generositeit. Vanuit die houding blijft DansBrabant zoeken naar nieuwe mogelijkheden, het (aan)knopen van verbindingen en het creëren van kansen.

I is an Other door Arno Schuitemaker, foto ©Jochem Jurgens

'I is an Other (...) speelt met de essentie van de metafoor: het koppelen en vervlechten van dimensies (...) de uitwerking is ronduit prachtig.'

**** Mirjam van der Linden, de Volkskrant

'... een uitzonderlijke 'dialogoog' op het toneel, waarbij het publiek op onvergetelijke wijze betrokken is. (...) Een zeer enerverende gebeurtenis.'

Gabriele Gorgas, DNN Dresden

2. ORGANISATIE

team

Het vaste DansBrabant-team bestond in 2014 uit Heleen Volman (artistiek leider | coördinator), Wim van Stam (zakelijk leider | coördinator) en Dirk Verhoeven (communicatie). In de loop van 2014 hebben diverse aanpassingen plaatsgevonden in de bezetting van de organisatie. Met ingang van 1 januari 2014 is de inleen-detachering van Dirk Verhoeven uitgebreid naar 0,4 fte. Per 1 mei 2014 is het vaste contract van Heleen Volman voor 1 jaar uitgebreid met 0,2 fte op projectbasis. Wim van Stam heeft per 1 mei 2014 zijn gedeelde functie met dansgezelschap T.r.a.s.h. (via detachering) beëindigd en werkt per 1 juni voor 0,6 fte alleen voor DansBrabant. Dit contract is per 1 juni 2014 voor 1 jaar uitgebreid met 0,2 fte op projectbasis. De aanvullende contracten op projectbasis voor de artistiek- en zakelijk leider zijn aangegaan voor de uitvoering van extra projecten en werkzaamheden die voortkomen uit de Impulsregeling. Via de Impulsregeling is per 28 oktober 2014 Maudie der Kinderen voor 0,4 fte aangetrokken als medewerker nieuwe markten en is per juni 2014 op freelance basis een nieuwe samenwerking aangegaan met Line Rousseau (adviseur internationalisering). Uit eigen middelen is Yola Parie is aan de organisatie toegevoegd als freelance medewerker office management en productie-ondersteuning.

bestuur

Stichting DansBrabant werkt volgens bestuur/directiemodel en volgt de principes van Cultural Governance voor wat betreft samenstelling, aftreden, toezicht en verantwoording. Het bestuur stelt het beleid vast en ziet toe op de dagelijkse uitvoering die is gedelegeerd aan de directie. In 2014 bestond het bestuur uit Maurice Dujardin (zakelijk leider Artemis) als penningmeester, Nathalie Nijs van Pelt (voormalig projectleider GroenLinks) als secretaris en Herma Tuunter (Sectorleider Dans Fontys Hogeschool voor de Kunsten) als bestuurslid

en plaatsvervangend voorzitter. In 2014 zijn nieuwe profielen opgesteld voor de functie van voorzitter en een aanvullend lid. Deze hebben in 2014 nog niet tot resultaat geleid en krijgen aanvang 2015 extra prioriteit. Bestuurlijke, inhoudelijke, financiële, politieke en organisatorische kwaliteiten waren in het zittende bestuur voldoende vertegenwoordigd. In 2014 zijn 3 bestuursvergaderingen belegd. Daarnaast zijn bestuursleden incidenteel persoonlijk en per mail geïnformeerd over voortgang. In juni 2014 hebben functioneringsgesprekken met de artistiek- en zakelijk leider plaatsgevonden. Het bestuur ontvangt geen vergoeding voor haar werkzaamheden.

huisvesting

DansBrabant werkt vanuit Theater De Nwe Vorst, het vlakke vloer theater in de binnenstad van Tilburg dat zich bij de start als moederpodium aan de organisatie committeerde. Theater De Nwe Vorst biedt de makers met wie DansBrabant samenwerkt een podium voor het werk dat ze creëren, maar nog niet de ruimte voor het creëren van samenhang. De samenwerking heeft dan ook nog niet de verwachte en gewenste synergie en zichtbaarheid voor DansBrabant opgeleverd. We blijven streven naar een optimale afstemming van activiteiten en naar nieuwe presentatievormen die zowel het profiel van het theater als dat van onze organisatie kunnen versterken. In De NWE Vorst beschikken we verder over kantoorruimte en een eigen studio. De studio is in totaal 271 dagen intensief gebruikt voor internationale residenties (40 dagen), repetities van dansmakers die aan DansBrabant zijn verbonden (92 dagen), voor repetities aan impulsprojecten (67 dagen), overige projecten en verhuur aan derden (72 dagen). Omdat tijdens pieken behoefte is aan meerdere studio's werd regelmatig extra ruimte gehuurd bij o.a.: T.r.a.s.h., United-C, HZT, Kunstbalie. De Brabantbrede taak van DansBrabant wordt onderstreept door activiteiten te organiseren en zichtbaarheid te creëren op verschillende plekken en podia, bijvoorbeeld bij United-C in Eindhoven, Podium Bloos in Breda, De Verkadefabriek in Den Bosch en de Cacaofabriek in Helmond. Al met al streeft DansBrabant ernaar om met Tilburg als thuisbasis een nomadische gedrevenheid aan de dag te leggen en ook van betekenis te zijn voor andere plekken in de provincie.

3. PRESTATIE-OVERZICHT

DansBrabant is als (co)producent, (mede)-initiator, kartrekker en samenwerkende partner betrokken geweest bij een grote diversiteit aan dansproducties, samengestelde dansprogramma's, (internationale) residenties en festivals, meerdaagse activiteiten voor professionals waaronder workshops en de International Choreographers Week en openbare evenementen als de DansDropping en de DansGuerilla.

maker/project	voorstelling	aantal vst	aantal bezoekers	openbare ruimte	kenmerk
Arno Schuitemaker	The Fifteen Project I QUINTET	3	222		coproductie
	The Fifteen Project I duet	18	1767		coproductie
	I is an Other	18	924		coproductie
Jan Martens	The Dog days are over	35	5015		coproductie
Jelena Kostic	A Mood for Deep Longing	13	1178		coproductie
	A Sort Odyssee / Woman	12	365		coproductie
Pia Meuthen	Reprise Ergens; dichtbij	7	1152		coproductie
	Go Tell the Women (we're leaving)	4	647		ism DB / impuls
	extracts Alpha	4	1111		coproductie
	Alpha, de nieuwe wildernis	11	1442		coproductie
Katja Heitmann	Anna Blume	2	168		ism DB
	This is not a show	3	109		ism DB / Plan
	Selfify Myself	1	35		coprod DB / impuls
	Selfify Myself	2		500	ism DB / impuls
	Incorporeality	7		300	ism DB / Plan
Hilde Elbers	Eggs are good for your hair	12	653		coprod DB / impuls
	The Undercurrent	1	85		ism DB
	The Animated	4	280		coprod DB / impuls
	Still keeping it up /residentie CacaoFabriek	5	150		coprod DB / impuls
Guilherme Miotto	Gefallen	15	1643		coprod DB / impuls
sub TOTAAL		177	16946	800	
Moving Futures	editie Tilburg voorstellingen	6	653		DB / MF
	editie Tilburg workshops/meetings/randpr	9			
	DansGuerilla	9		3500	DB / Fontys
	overige 4 steden		1720		DB / MF
The Body Building	8 producties / 4 avonden	12	348		DB / Impuls
Residenties	aantal residenties	5			DB / Impuls / TDS
DansDropping	voorstellingen/etalages/popups	15		5000	DB / Impuls / TDS
Overig	ICW/Workshops/Tanzmesse (aantal dagen)	10			DB / Impuls
subTOTAAL		66	2721	8500	
TOTAAL		243	19667	9300	

De zeven makers met wie in 2014 (co-)productioneel is samengewerkt hebben met 19 verschillende producties en 177 voorstellingen een totaal van bijna 17000 betalende bezoekers bereikt. Een gemiddelde van bijna 100 bezoekers per voorstelling. Van deze voorstellingen zijn er 62 in Noord-Brabant, 66 in de rest van Nederland en 49 in het buitenland gespeeld. De bezoekcijfers zijn exclusief het publieksbereik van de voorstellingen en performances die zich in de openbare ruimte hebben afgespeeld. Een zorgvuldige schatting levert nog eens 800 mensen op die in de publieke ruimte soms bijna letterlijk met dans in aanraking kwamen.

Daaraan kunnen worden toegevoegd: de diverse festivalprogramma's als The Body Building tijdens Boulevard met 8 producties en 12 voorstellingen variërend van 20 minuten tot een 4 uur durende marathon, het festival Moving Futures met 14 dagen, 20 voorstellingen (waarvan wederom een aantal in de openbare ruimte), 28 overige activiteiten en een totaal van 2500 bezoekers. Voor de Tilburgse editie nam DansBrabant daarvan 6 voorstellingen en 9 randactiviteiten (workshops, educatie, meet the artist, lezingen en interviews) met 653 bezoekers en een driedaagse DansGuerilla (i.s.m. Fontys Dans Academie) voor haar rekening. De DansDropping i.s.m. Tilburg Dansstad heeft met 15 etalageprojecten en Pop Ups naar schatting ruim 5000 toeschouwers bereikt.

'De absurditeit van *Me & My Fatboy* doet denken aan de humor van televisieprogramma's als *Toren C* of *Jiskefet*. De lichte toon van de voorstelling neemt niet weg dat je je even kunt voorstellen hoe een knalgroen kussen daadwerkelijk de leegte in het leven van een innovatie-professional opvult.'

**** Boukje Cnossen, Theaterkrant.nl

Me & My Fatboy door Ulrike Doszmann, onderdeel van DansBrabants The Body Building op Theaterfestival Boulevard, foto ©Renate Beense

In het overzicht van de makers en het aanvullende overzicht van activiteiten zit enige overlap. Een aantal makers was betrokken bij programma's van The Body Building, Moving Futures en De DansDropping. Toch kunnen we met zekerheid stellen dat het aantal betalende bezoekers is verdubbeld ten opzichte van het jaar daarvoor. Daarnaast zijn naar schatting nog eens bijna 10.000 toeschouwers op diverse openbare locaties met de diversiteit en kracht van de Brabantse dans verrast, vermaakt en geconfronteerd.

Voor professionals zijn onder meer de Dramaturgie Workshop, de International Choreographers Week, en Brabantse vertegenwoordiging tijdens de TanzMesse Düsseldorf georganiseerd, verspreid over 12 dagen met in totaal meer dan 40 deelnemers.

4. FINANCIËN

Een basisfinanciering voor het uitvoeren van haar opdracht vindt DansBrabant in een meerjarige subsidie van € 200.000,- van de provincie Noord Brabant en een meerjarige subsidie van € 25.000,- die de gemeente Tilburg investeert. Om te kunnen (co-)produceren, moet deze basis altijd worden aangevuld met extra middelen te verwerven uit publieke- en private fondsen, sponsoring en crowdfunding.

De ondertekening van de participatieovereenkomst Impulsgelden tussen het Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur en DansBrabant op 19 maart 2014 leidde tot een substantiële verruiming van mogelijkheden, uitbreiding van taken en aanpassing in werkzaamheden en organisatie die voor een groot deel ten goede komen aan het gehele Brabantse dansveld. In 2014 werden door bkkc €165.000,- aan voorschotten betaald. Inclusief het overlopende voorschot uit 2013 komt het totaal hiermee op €190.000,-. In de exploitatierekening en bijlage zijn voorschotten en realisatie van de Impulsgelden 2014 verantwoord. De toelichting laat zien dat voor organisatie en uitvoering van de diverse Impulsprojecten slechts € 18.924,- (10%) door DansBrabant aan kosten zijn gemaakt. Als kleine, flexibele en deels nomadische organisatie heeft DansBrabant met geringe overhead, strakke budgettering en een sterke focus gericht op samenwerking een lovenswaardig resultaat behaald met een groei aan eigen inkomsten van meer dan 70%. Deze zijn deels toe te schrijven aan de uitvoering van projecten via de Impulsgelden die onder andere het omvangrijke project The Body Building tijdens Theaterfestival Boulevard mogelijk maakten.

Het positieve exploitatieresultaat 2014 van € 12.137,- wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Cultureel ondernemerschap

Het totaal aan meerjarige subsidies van provincie en gemeente wordt door de activiteiten van DansBrabant in 2014 (buiten beschouwing van impuls gelden) vermeerderd met 40%. Het totaal aan eigen inkomsten bedraagt 23% van de totale baten, het aandeel publieksinkomsten daarin is 30% en substantieel hoger dan begroot.

In 2014 is via de provinciale Impulsgeldenregeling uitgevoerd door het bkkc een bedrag van € 200.000,- gelabeld voor de ontwikkeling en bevordering van een toekomstbestendig klimaat en een duurzame structuur voor de dans in Brabant. Deze extra impuls is ten behoeve van het Brabantbrede dansveld ingezet op 4 beleidslijnen: 1. coöperatie en gezamenlijkheid, 2. nieuwe speelruimte en nieuwe markten, 3. internationalisering en collectieve marketing, 4. nieuwe aanwas. Dat heeft geleid tot een forse uitbreiding van het aantal activiteiten, dialoog en uitwisseling, gezamenlijke presentaties van Brabantse dansmakers op niet reguliere speelplekken, in de openbare ruimte en in het buitenland. Dit alles heeft bijgedragen aan grotere zichtbaarheid van de makers zowel regionaal als (inter)nationaal en aan meer publiek draagvlak voor de dans uit Brabant.

De kracht van samenwerking toonde zich eens te meer in de grote verscheidenheid aan netwerken en allianties waarin DansBrabant in 2014 heeft geopereerd. Zowel lokaal (Fontys Dans Academie, Tilburg Dansstad), provinciaal (PLAN Talentontwikkeling Brabant, een samenwerking tussen Festival Cement, Theaterfestival Boulevard, DansBrabant, Het Zuidelijk Toneel, De NWE Vorst, Podium Bloos, Circo Circolo, Parktheater Eindhoven en United-C), nationaal (Moving Futures een gezamenlijk initiatief van Dansmakers Amsterdam, Dansateliers Rotterdam, Generale Oost Arnhem, Random Collision Groningen en DansBrabant Tilburg) als internationaal (Studios Trade, uitwisseling van 18 dansorganisaties verspreid over Europa). Deze samenwerkingsverbanden kenmerken zich door het zoeken van nieuwe samenhang tussen produceren en presenteren en het zoeken naar directe verbindingen met publiek. Ze hebben bijgedragen aan een substantiële uitbreiding van middelen, het aantal activiteiten en de reikwijdte van DansBrabant.

Het komen tot een goed evenwicht en het duurzaam maken van de samenwerkingsverbanden vergde veel tijd en aandacht. Voor het werven van externe financiering bij particuliere fondsen is in 2014 de grootste aandacht gegaan naar het verkrijgen van extra budgetten voor het Moving Futures Festival (reizend festival, in 2014 in 5 steden). Terwijl de aanvragen hiervoor door de gezamenlijke partners werden geschreven, werden de middelen met het oog op een transparante, overkoepelende begroting verzameld bij Dansmakers Amsterdam: BNG Cultuurfonds € 15.000, VSB Fonds € 12.500, Prins Bernhard Cultuurfonds € 10.000, SNS Reaal Fonds € 15.000, CultuurParticipatieFonds € 24.937.

Het verwerven van aanvullende financiële middelen uit sponsoring, crowdfunding en meer vraaggericht aanbod is voor kleinschalige talentontwikkeling minder makkelijk te realiseren en blijft een punt van zorg en aandacht. Een advies over mogelijk mecenaat uit vriendenkring voor DansBrabant werd geschreven door een onderzoekstagiaire van de Radboud Universiteit Nijmegen. De inspanningen van o.a. de nieuwe medewerker nieuwe markten moeten op de langere termijn resultaten op gaan leveren. Eind 2014 is opnieuw een ANBI status aangevraagd, deze was per 31-12-2104 nog niet verleend.

Me, My Selfie & I door Katja Heitmann, te zien op Moving Futures Festival 2014,
foto ©Peter Stichter

'In zes steden kan het publiek zich laten verrassen door relatief nieuwe talenten in de hedendaagse dans. Dit initiatief van vijf organisaties voor talentontwikkeling is broodnodig. Steeds minder theaters programmeren nog onbekende makers.'

Mirjam van der Linden over
Moving Futures Festival 2014,
De Volkskrant

5. VERTICALE EN HORIZONTALE WERKING

De twee onderscheiden provinciale financieringsbronnen waarmee DansBrabant opereert, ondersteunen twee verschillende werkingen. Enerzijds de structurele, vierjarige investering van de provincie, gericht op de door DansBrabant gedefinieerde verticale werking, oftewel talentontwikkeling, waarin met een aantal geselecteerde, talentvolle makers een traject wordt uitgezet ter versteviging van de individuele beroepspraktijk en aansluiting bij (inter)nationale netwerken. Anderzijds de impuls gelden van bkbc gericht op de door DansBrabant gedefinieerde horizontale werking waarin gezamenlijk met de professionele dansinitiatieven wordt gewerkt aan een gezonde infrastructuur en een stimulerend dansklimaat. Beide werkingen versterken elkaar, zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en lopen in elkaar over. Investeren in individuele makers heeft meer effect in een omgeving waarin op meerdere fronten aandacht en ruimte is voor de dans. Talentvolle makers hebben een positieve invloed op het klimaat.

Zowel in de horizontale als in de verticale werking verhouden we ons tot een veranderende wereld.

Dat wil zeggen dat we ons zeer bewust zijn van veranderingen in de economie en aan publiekszijde in kijkgedrag en de wijze van consumeren.

Technologische ontwikkelingen, sociale media en nieuwe marketinginzichten nemen een enorme vlucht en veranderen de houding ten opzichte van kunst.

Dat vraagt een open blik voor maatschappelijke tendensen. Het is de context waarin we werken aan beleidsontwikkeling, positionering, profilering en financiering. Samen met de makers zoeken we, horizontaal en verticaal, naar nieuwe manieren van denken en (samen)werken en het wederopbouwen van een vitale structuur voor de dans in het zuiden.

6. COMMUNICATIE

In het communicatiebeleid van DansBrabant is in 2014 vooral gezocht naar hoe de verticale en de horizontale werking van de organisatie zich het beste laat vertalen naar consequente uitingen die elkaar niet in de weg zitten, maar elkaar versterken. Verbindend element daarbij is het besef dat makers van nu in hun onderzoek-, productie- en presentatievormen nadrukkelijker zoeken naar aansluiting en uitwisseling met publiek. Het geven van studiopresentaties, repeteren en presenteren in de openbare ruimte, publieksgroepen informeren over werkwijze en artistieke keuzen tijdens het productieproces - in direct contact of via sociale media, het zoeken naar alternatieve speelplekken en cross-overs met andere disciplines en media maken daar onlosmakelijk deel van uit.

Deze nieuwe werkwijzen vragen om een andere wijze van communiceren en doelgroepbenadering. DansBrabant zoekt naar passende alternatieven voor het communiceren, reflecteren en schrijven over dans, het bouwen aan een geïnteresseerd en geïnformeerd publiek (danscommunity) en het leggen van dwarsverbanden tussen dansmakers, maatschappelijke instellingen en organisaties en andere kunstdisciplines.

7. CONCLUDEREND EN VOORUITBLIKKEND

DansBrabant (h)erkent talent. DansBrabant ziet mogelijkheden. DansBrabant is gastvrij en genereus. We starten vanuit het lichaam en denken en doen in beweging. We noemen ons (pro)motor van bezielde dans. Bewust van grote veranderingen in de maatschappij, in de kunsten en in kunstbeleving, en met een onwrikbaar geloof in de zeggingskracht van dans, heeft DansBrabant in 2014 verder gewerkt aan wat werd ingezet in de opbouwfase. Het kleine team groeit gestaag mee met de toename van activiteiten, we bouwen de strategische visie verder uit en vertalen die naar concrete stappen en doelen die voortkomen uit de volgende taakopvatting:

- bijdragen aan optimale omstandigheden voor de aanwas, het laten aanhaken en het stimuleren van nieuw talent;
- samenwerken met choreografen die al enige zichtbaarheid hebben in het provinciale en (inter)nationale landschap en toewerken naar een zelfstandige beroepspraktijk;
- zoeken en stimuleren van samenwerkingsvormen die bijdragen aan een nieuwe structuur en de versteviging van de positie van dans;
- onderstrepen van het belang van de dans voor onze waarneming en ervaring en hoe die bijdraagt aan een grotere sensitiviteit voor meerduidigheid en een genuanceerde kijk op de wereld.

De roep om een hernieuwde formulering van waarde en relevantie van de kunsten die vanuit politiek en samenleving opklinkt, kleurt daarbij de uitdaging die DansBrabant aangaat. We blijven zoeken naar de meerwaarde van het werken met een moederpodium en de optimale mix tussen het werken vanuit een thuisbasis en een nomadische samenwerking met meerdere partners, podia en onverwachte speelplekken.

8. ONDERTEKENING

Namens bestuur Stichting DansBrabant,

Herma Tuunter
Voorzitter
(plaatsvervangend)

DANS BRABANT

DEEL 2 . ACTIVITEITENVERSLAG

MAKERS, (CO) PRODUCTIES, PROGRAMMA'S, PROJECTEN

Artistieke verbeelding waaiert uit. Pluriformiteit is een wezenskenmerk van de kunsten en wordt weerspiegeld in het DansBrabant-palet. Kenmerkend voor de makers met wie DansBrabant samenwerkt is hun fascinatie voor de betekenis van het lichaam in wisselende en verschuivende context, de wijze waarop ze binnen de dans zoeken naar kruisbestuiving tussen stijlen, cross-overs verkennen met andere disciplines en maatschappelijke terreinen, en de grenzen van de dans oprekken, zowel binnen als buiten de muren van het theater. Hiermee geven ze ieder op hun eigen wijze kleur aan het danslandschap.

In de artistieke en zakelijke dialoog met de makers staat naast de individuele ontwikkeling het bewustzijn van de veranderende omgeving centraal: er wordt gewerkt aan publieksbereik en binding op verschillende niveaus. Vanuit lokale en regionale betrokkenheid wordt aansluiting gezocht bij (inter)nationale speeldcircuits en netwerken. Voortdurend zijn wij bezig met het creëren van voorwaarden voor de ontwikkeling van het werk. Met betrekking tot de positionering van deze makers dragen we bij aan artistiek inhoudelijke verdieping, het vinden van de juiste partners, plekken en context om hun werk te creëren en te tonen.

01 Arno Schuitemaker

Arno Schuitemaker werkt aan het vinden van eigentijdse, dramaturgische vormen binnen tot het uiterste doorgevoerde abstractie. Zijn publiek wil hij een kinesthetische ervaring geven en zo veel als mogelijk mee laten voelen met de dansers. Hierbij laat hij zich inspireren door wetenschappelijke onderzoeken en theorieën. Op zakelijk gebied zet hij in op uitbreiding van speelbeurten, groei van publiek, aandacht van pers en duurzame internationalisering. Met residenties in Parijs, Dresden, Kopenhagen en New York en speelbeurten in o.a. Keulen, Rome en verschillende locaties in China groeide zijn netwerk verder. Arno die sinds 2012 geen nieuw werk meer maakte, produceerde in 2014 *I is an Other* een avondvullend duet voor Mitchell Lee van Rooij en hemzelf. De voorstelling kreeg lovende recensies. *The Fifteen Project QUINTET* en *DUET* (2012) werden in 2014 doorgespeeld. Samen met Arno werd gekeken naar versteviging van zijn organisatie in de context van meer samenwerkend veld. Naast een eigen zakelijk leider ging hij in zee met een pr-medewerker en een productiemedewerker. In 2014 werden de middelen bij elkaar gebracht voor *While We Strive* (première 2015). Tijdens Moving Futures was Arno's *The Fifteen Project | DUET* te zien (Amsterdam, Tilburg, Arnhem, Rotterdam).

02 Jelena Kostic

In het onderhuids socio-politieke werk van Jelena Kostic klinken haar Oost-Europese roots door; in de robuustheid van haar stijl, de donkere uitbundigheid en trots van haar personages en de overvloedige symboliek. Tegelijkertijd getuigt het werk van een hang naar kosmopolitische vrijheid en grenzeloze waardigheid. In 2014 speelde Jelena haar in 2013 geproduceerde voorstelling *A Mood for Deep Longing* en de solo *A Short Odyssey | WOMAN*. Met speelplekken in o.a. Leipzig (DE), Lyon (FR), Olomouc (CZ) en tijdens Moving Futures breidde ze haar speelveld uit. Samen met regisseur Harrie Verbeek en ook DansBrabant, stopte zij veel energie in de voorbereiding van de korte dansfilm *Interlude In White*, vooral in een plastische beschrijving van scènes en bewegingsmateriaal, maar ook in het onderzoek naar crowdfunding. Twee bij Point Taken ingediende aanvragen (mei, november) werden niet gehonoreerd. Desondanks was 2014 een succesvol jaar voor Jelena waarin zij in een veranderend kunstenlandschap opnieuw positie koos en veel

nadacht over de vorm en de context waarin haar werk het beste tot zijn recht komt. Door de vele positieve en betrokken reacties en de stijgende belangstelling voor haar werk buiten het gekende circuit weet Jelena zich gedragen door een groeiend publiek.

03 Pia Meuthen

Vanuit de Verkadefabriek in Den Bosch verkent Pia Meuthen | Panama Pictures de integratie van circus en dans in haar werk en introduceert zij dansers en circusartiesten in elkaars universum. Hierin weet zij steeds andere circustechnieken te betrekken. Op de nieuw ingeslagen weg blijkt Panama Pictures tot nu toe zeer succesvol. Het werk wordt gewaardeerd door programmeurs, pers en publiek en kent een gestaag groeiend afzetgebied. Met het concept van de clubavond en kortere voorstellingen zet zij ook in op het vinden van nieuwe markten buiten de muren van het theater en op samenwerking met andere domeinen. In Den Bosch heeft zij o.a. een vaste relatie met het SM Museum. Ook zet zij flink in op educatie. In 2014 produceerde Panama Pictures in coproductie met DansBrabant *Alpha, de nieuwe wildernis*, een voorstelling waarmee zowel het vlakke vloer circuit als de grotere middenzaal bespeeld kan worden. Het enige wat Panama Pictures nog in de weg staat op het pad naar zelfstandigheid is het ontbreken van continuïteit in de eigen financiële basis.

04 Jan Martens

Jan Martens kan inmiddels rekenen op steun van verschillende (inter)nationale partners, fondsen en overheden. Mede omdat hij studeerde aan de Fontys Dance Academy, zijn allereerste schreden op het makerspad zette bij United-C in Eindhoven en samenwerkt met DansBrabant, houdt deze markante maker een speciale band met de zuidelijke regio. Voor het ontwikkelen van de voorstelling *The Dog Days Are Over* (een coproductie van JAN&ICKamsterdam met DansBrabant, Frascati en SPRING) bivakkeerde Jan met zijn dansers en team twee weken in de DansBrabantStudio in Theater De NWE Vorst in Tilburg. Na een try-out in Theater De NWE Vorst ging de voorstelling met veel succes in première in Frascati in Amsterdam. Jan heeft in sneltreinvaart

de Europese podia veroverd en bereidde in 2014 o.a. een grote tour aan de andere kant van de oceaan voor (2015), evenals zijn nieuwe productie *The Common People* voor 2016.

The Dog Days Are Over door Jan Martens,
foto ©Piet Goethals

'Dog days is Martens' meest kritische stuk tot nu toe. Het ontmantelt de kijkmechanismen van het theater en de zucht naar entertainment, om de scène weer op te eisen als een plek van ontmoeting van mens tot mens. '

**** Charlotte De Somviele, De Standaard

05 Hilde Elbers

Samen met Lea Martini verzilverde Hilde Elbers al het in 2013 gedane vooronderzoek in de voorstelling *The Animated* die op Festival Cement werd gespeeld en vervolgens meteen werd uitgenodigd voor het B-Motion Festival in Bassano del Grappa. Vanaf augustus was Hilde in de VS waar zij tot voorjaar 2015 werkt aan een therapeutisch geïnspireerd kunstenaarschap aan het Tamalpa Institute in San Francisco.

06 Katja Heitmann

In *This is not a show* onderzocht Katja Heitmann in drie solo's haar kijk op de plek van theater in de hedendaagse actualiteit en het vermogen van theater om geen reflectie of afspiegeling van de werkelijkheid te zijn, maar om een hier en nu ervaring in die werkelijkheid te creëren. Met een bundeling van de drie solo's maakte zij haar debuut op Festival Cement en ook zij werd linea recta uitgenodigd voor het B-Motion Festival in Bassano.

Katja is de eerste choreografe die uitgenodigd werd voor een PLAN-traject. In samenspraak met DansBrabant schreef zij een ontwikkelplan dat in september en oktober uitmondde in de installatie *Selfiefy Myself* en *iNcorporeality*, beiden zijn voeding voor verdere uitwerking. Hiermee sloeg zij een nieuwe weg in waarmee ze haar theorie van de nomadische maker meer en meer in praktijk bracht.

07 Guilherme Miotto

Guilherme Miotto werkt al enkele jaren samen met Podium Bloos in Breda. Na een periode van uitwisseling en gesprekken besloot DansBrabant om met een bijdrage aan de ontwikkeling van Guilhermes productie *Gefallen* een eerste stap te zetten in een langduriger traject. *Gefallen*, een co-productie met Korzo, werd opgenomen in het gezamenlijke Body Building-programma op Theaterfestival Boulevard.

Eind 2014 startten de repetities voor de solo *Rise Up*, eveneens een coproductie van Podium Bloos, Korzo en DansBrabant.

08 Sabine Molenaar

Na het presenteren van haar solo *That's it* tijdens Festival Cement in 2013 zijn zowel Cement als DansBrabant in contact gebleven met Sabine Molenaar. Vanuit het idee dat zij een volgende instapper bij PLAN zou kunnen zijn, werd ondersteuning toegezegd voor haar project *Touch Me*. In december 2014 was Sabine twee weken in residentie in de DansBrabant-studio. Een showing van haar werk was onderdeel van de driedaagse dramaturgieworkshop. De residentie werd voortgezet voorjaar 2015, richting de première tijdens Festival Cement 2015.

RESIDENTIES IN BRABANT

09 Hilde Elbers

Als experiment werkte Hilde Elbers voorjaar 2014 gedurende zes weken op gezette tijden in een museumruimte van de Cacaofabriek in Helmond aan een onderzoek voor haar project *Still Keeping it Up*. Haar werkproces was vrij te volgen door het publiek en de residentie werd afgesloten met een openbare presentatie op zondag 22 juni.

10 Overhead

In de DansBrabant-studio in Tilburg werkten Tim Behren & Florian Patschovsky van het uit Keulen afkomstige Overhead Project najaar 2014 twee weken met hun team aan het onderzoek voor het project *Carnival of the Body*. De residentie werd afgesloten met een openbare presentatie.

11 Katja Grässli

Geïnspireerd door de warme aanwezigheid, boek en lezing van cultuurfilosoof Marc Colpaert tijdens de International Choreographers Week 2014, besloten Katja Grässli en de Maleisische danseres Beh Chinn Lau tot een onderzoek naar oosterse identiteit in een cross-over van hedendaagse en traditionele dans. Najaar 2014 werkten zij 10 dagen in de DansBrabant Studio nadat zij twee weken in Ierland samenwerkten. DansBrabant voorzag in coaching door Klaus Jürgens en zorgde voor een videoopname. Tijdens de Tilburgse Cultuurnacht 2014 presenteerden ze voor het eerst de solo *Can't look through your eyes* die Katja voor Chinn maakte.

12 Compagnie Humaine

Vanuit het Studiotrade netwerk was Compagnie Humaine in oktober en november twee weken te gast in de DansBrabant Studio in Tilburg. Samen met de Japanse danseres Mariko Aoyama (o.a. Pina Bausch, Tanztheater Wuppertal) zette choreograaf Eric Oberdorff de eerste schreden op het pad naar zijn productie *Tsunemasa*. Vanzelfsprekend werd de residentie afgesloten met een presentatie.

Touch Me door Sabine Molenaar, foto © Terri Florido

13 Sabine Molenaar

Zie 08.

FESTIVALS

14 Festival Cement

Los van gezamenlijke deelname aan PLAN onderhoudt DansBrabant een stevige relatie met Festival Cement omdat het voor makers een belangrijke opstap betekent naar zichtbaarheid en erkenning binnen het professionele circuit. Tijdens de editie 2014 presenteerde DansBrabant *The Animated*, een duet van Hilde Elbers en Lea Martini en in PLAN-verband *This is not a show* van Katja Heitmann.

15 Theaterfestival Boulevard

Als belangrijkste en grootste zomerfestival van het zuiden is Theaterfestival Boulevard zowel binnen als buiten PLAN een belangrijke partner voor DansBrabant en haar makers. Tijdens editie 2014 presenteerden we met het gezamenlijke Brabantse dansveld vier dagen lang twee keer per dag *The Body Building* met werk van Katja Heitmann, Jelena Kostic, Guilherme Miotto, Ulrike Doszmann, Vloeistof, T.r.a.s.h., United-C, Helma Melis en Batja Ten Kortenaar op locatie in het net verbouwde Willem II fabrieksgebouw.

16 DansDropping

Met DansDropping 2014 wordt dans gedurende de drukste koopzondagmiddag van het jaar op onverwachte plekken en in een combinatie van professionals en amateurs gepresenteerd aan een winkelend publiek. In het samenwerkingsverband van Tilburg Dansstad neemt DansBrabant de verantwoordelijkheid voor de invulling van het professionele programma van pop ups en etalagevoorstellingen die via een open call worden aangemeld en geselecteerd. Zonder substantiële bijdragen van Ondernemersfonds en gemeente Tilburg was editie 2014 financieel lastig, maar qua uitvoering en publieksbereik een feest. Omdat investeringen vanuit het dansveld in de afgelopen jaren tot nu toe nog niet tot de gewenste match vanuit overheid en ondernemers hebben geleid, moet worden onderzocht hoe dit initiatief kan worden voortgezet.

17 Moving Futures Festival

In 2014 was het Moving Futures Festival de eerste concrete activiteit van Moving Futures, het netwerk waarin DansBrabant, Dansmakers Amsterdam, Dansateliers, Random Collision en Generale Oost als vijf bevlogen talentontwikkelaars in de dans samenwerken en uitwisselen vanuit een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en presentatie van een nieuwe generatie dansmakers.

In de eerste editie reisde het festival langs de thuissteden Amsterdam, Tilburg, Arnhem en Rotterdam en was te gast in Nijmegen (voorjaar 2015 kwam daar nog een editie in Utrecht bij). Het festival richt zich op een landelijke spreiding waarbij het 'Think National, Act Local' principe gehanteerd wordt.

Het werken vanuit een gezamenlijk gedragen missie en filosofie leidt tot onverwachte ontmoetingen, ongewone kruisbestuivingen en een rijke uitwisseling tussen partners, kunstenaars en publiek. In zestien festivaldagen werd er werk van 9 verschillende choreografen getoond in 45 voorstellingen voor een publiek van 6543 bezoekers. De Tilburgse editie kenmerkte zich door een nauwe samenwerking met het kunstvakonderwijs en de vooropleiding. In het oog springend element was de dansguerrilla waarin Connor Schumacher, Anna Asplind en Katja Heitmann, drie choreografen uit de Moving Futures poule, aan de slag gingen met studenten van de Fontys Dance Academy.

iNcorporeality door Katja Heitmann met studenten van Fontys Dance Academy, in winkelcentrum Emmapassage Tilburg, onderdeel van de dansguerrilla tijdens Moving Futures Festival 2014, foto © Anna van Kooij

INTERNATIONAAL

De huidige danspraktijk is hoe dan ook internationaal en wordt steeds nomadischer van karakter. Internationalisering dient niet alleen de uitbreiding van het afzetgebied, maar biedt de mogelijkheid tot uitwisseling, tot discours en tot verrijking van ervaringen en praktijken. De Brabantse makers en gezelschappen opereerden tot voor kort voornamelijk individueel op internationaal vlak. Dit resulteerde niet zelden in losse contacten en verspreide afzet; vaak eenmalig of kortstondig. DansBrabant werkt aan meer duurzaamheid en samenhang in de relaties met internationale circuits en zet internationalisering daarom aan de bron van haar activiteiten. Ervaringen van waardevolle en vruchtbare uitwisseling verstevigen de basis van samenwerking in dit complexe werkveld. Om relaties verder te ontwikkelen is in 2014 een samenwerking gestart met Line Rousseau/A Propic als adviseur internationalisering. We zetten in op naar buiten treden in steviger verband, scheppen van een internationaal klimaat door niet alleen te exporteren, maar ook buitenlandse makers en programma's te ontvangen, het opzetten van een werkbare database die meer informatie geeft over het eigen en het internationale werkveld. Deze duurzame vorm van internationalisering kost tijd en geld. We zijn ervan overtuigd dat deze manier van werken tot een stevige bodem leidt van wederzijdse interesse en vertrouwen. Parallel hieraan blijven individuele clubs en makers op zoek naar speelplekken in het buitenland. Een en ander zal elkaar kunnen versterken. Vanuit de duurzame gedachte zette DansBrabant in 2014 in op samenwerking met verschillende regio's, o.a. Vlaanderen (Genk, Antwerpen, Turnhout, Neerpelt), NRW (Keulen, Bonn, Dusseldorf) en in oriënterende fase Frankrijk (Vanves, Loire Atlantique).

18 Tanzmesse

Tijdens de Tanzmesse Düsseldorf 2014 heeft DansBrabant middels de impuls gelden zorg kunnen dragen voor een brede en zichtbare vertegenwoordiging van het Brabantse Dansveld. Aanwezig waren: Stichting Sharp/ArnoSchuitemaker, Panama Pictures/Pia Meuthen, Jan Martens, Jelena Kostic, T.r.a.s.h., Vloeistof en LeineRoebana. In samenwerking met Dutch Performing Arts hebben Arno Schuitemaker en Jelena Kostic presentaties verzorgd op het buitenpodium. De Brabantse informatiestand werd gezamenlijk beheerd en diende als ontmoetingsplek en uitvalsbasis. Dit leverde niet alleen nieuwe contacten en versterking van bestaande internationale banden op voor de individuele makers (o.a. China en Korea), maar ook een versterking van de onderlinge band en het vertrouwen in samenwerking. Tijdens de Tanzmesse nam DansBrabant deel aan een openbare Studiotrade meeting.

19 internationale speelbeurten makers

In 2014 zijn door de 7 direct aan DansBrabant gelieerde makers 49 voorstellingen in het buitenland gespeeld. Dat is 27% van het totaal aantal speelbeurten. Deelname van DansBrabant aan diverse netwerken alsmede internationaliseringsbudget via de Impuls gelden (Kamer Dans en High Potentials) heeft sterk bijgedragen aan de zichtbaarheid van makers in het buitenland. In buurlanden Duitsland en België zijn de makers goed vertegenwoordigd. Verder is aanwezigheid van Pia Meuthen en Arno Schuitemaker op festivals in China opvallend. Ook wordt er gebruik gemaakt van residentiemogelijkheden in het buitenland. Vanuit zijn eigen netwerk resideerde Arno Schuitemaker bijvoorbeeld in Parijs, Dresden, Kopenhagen en New York en werkte Katja Heitmann vanuit Studiotrade twee weken in Ierland.

20 Studiotrade

Het partnerschap van DansBrabant in het Studiotrade netwerk nodigt uit om ook op internationaal vlak te reageren op veranderende economische omstandigheden en naar alternatieve samenwerkingsvormen te zoeken. Uitgangspunt binnen het netwerk waarin 18 partners uit 9 verschillende Europese landen deelnemen, is om te delen wat voor handen is, bijvoorbeeld studioruimte, expertise, publiek en netwerken, en om te leren van elkaars nationale praktijk en situatie. Feedbacksessies gekoppeld aan Studiotrade residenties kenmerken zich door opbouwende kritiek, want met name artistiek-inhoudelijke expertise is iets om te delen. Het kennis maken met totaal

uiteenlopende praktijken waarin de waarde van de kunsten hoe dan ook en soms tegen de klippen op wordt uitgedragen, vraagt een andere houding dan het participeren in netwerken waarin de waan van de dag regeert en aanstormend talent voor korte periodes op handen wordt gedragen.

21 Théâtre de Vanves

Théâtre de Vanves (regio Parijs) werkt vanuit nieuwsgierigheid, laat kwalitatief sterk werk zien, neemt risico's met onbekende choreografen, maakt series en heeft een toonaangevend festival.

In de opbouwfase hebben ze niet primair naar publieksbereik gekeken, maar na 10 jaar investeren trekken ze volle zalen. Het theater zoekt naar een manier om de band met Theater De NWE Vorst uit het verleden opnieuw leven in te blazen. In DansBrabant ziet het een serieuze en gelijkgestemde partner.

In december 2014 waren medewerkers van Théâtre de Vanves twee dagen te gast in Tilburg en zagen onder andere werk van Sabine Molenaar, Ulrike Doszmann en Katja Heitmann. Wordt vervolgd.

COMMUNICATIE

Voor de internationale zichtbaarheid van het Brabantbrede dansveld tijdens de Tanzmesse Düsseldorf werd een campagne opgezet in samenwerking met vaste vormgeefster Else van Wulfften Palthe.

Dat leverde een gewaardeerde brochure (DETOUR) op met een inleiding op dans uit onze regio en informatie over positie en werking van alle makers en gezelschappen. Deze brochure was het opvallende visitekaartje in de Brabant Dance booth, gemarkeerd door dansante straatborden die de bezoekers letterlijk omleidden door onze stand. Voor de eigenzinnige dans uit Brabant moet je van de gebaande paden af, zo was de boodschap die zeker is overgekomen. Digitaal waren we op de Messe aanwezig met een *click-through* van trailers. Deze vroeg voor veel van de bezoekers een te actieve rol. Daaruit worden lessen getrokken voor de collectieve marketing van Brabant op de TanzMesse 2016. De brochure wordt tot die tijd nog volop internationaal ingezet.

Vlak voor de Tanzmesse presenteerde het Brabantse dansveld zich in het programma *The Body Building* op Theaterfestival Boulevard. Daarvoor is bewust een andere ontwerplijn ingezet en gekozen voor vormgever Remco van Dun. In 2015 ontwikkelen we de horizontale lijn met Remco verder door in het drukwerk dat wordt gebruikt voor de benadering van nieuwe markten.

Veel tijd en energie is gestoken in het opzetten van een communicatiepakket - logo, website, e-nieuwsbrief, e.a. - voor het Moving Futures festival door vormgevers Team Thursday. Het drukwerk van Moving Futures werd internationaal opgepikt en veel geprezen. DansBrabant heeft speciale zorg gedragen voor registratie, *after movies* en scenefotografie, waarmee promotie voor festivaleditie 2015 gemaakt kan worden.

Omdat de werking van DansBrabant in 2014 sterk is verbreed en uitgebreid, werd de huidige website niet langer geschikt bevonden en als te gesloten beschouwd voor de gebruiker. In de zomer van 2014 startten we met Else en webbouwer Studio Zijspan het traject naar een nieuwe website die toegankelijker, duurzamer, wervender en visueel aantrekkelijker is en die het brede scala activiteiten en initiatieven

van DansBrabant doeltreffender bestrijkt. De website gaat medio 2015 de lucht in, is geschikt voor mobiele apparaten en servicegericht. Het nieuwsbriefstelsel binnen de oude site is te beperkt gebleken voor het bijhouden van statistieken.

Een nieuwe template wordt in 2015 binnen het inzichtelijke mailsysteem MailChimp geïntegreerd.

De richtlijnen voor naamsvermelding van DansBrabant en logo binnen samenwerkingsverbanden moeten strakker geformuleerd worden omdat in 2014 de eigen organisatie soms onvoldoende zichtbaar was in uitingen van makers en media. Om de naamsbekendheid en werkwijze van DansBrabant achter de makers en programma's te versterken en inzichtelijk te maken is in 2014 te weinig uitgezet aan marketing voor de eigen organisatie. Daarom is ook veel onderzoek gedaan naar herstructurering van het adresbeheersysteem. Het verzamelen en opschonen van adressen moet daarin meer prioriteit krijgen.

Voorzijde Willem II Fabriek, 's-Hertogenbosch, tijdens Theaterfestival Boulevard omgedoopt tot DansBrabants *The Body Building*

foto © Renate Beense